

ЈАВНА РАСПРАВА

ФОРМУЛАР

ЗА ПРЕДЛОГЕ ЗА ИЗМЕНУ И/ИЛИ ДОПУНУ НАЦРТА ЗАКОНА О ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ

ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме	Саша Стефановић
Установа/институција	Мрежа организација за децу Србије (МОДС) Удружење грађана Родитељ Агроинвест Фондација Србија Центар за интеграцију младих Западнобалкански институт Центар за развој потенцијала деце и младих „Плеј“ Удружење грађана са хендикепом „Френд“
Е-маил адреса	office@zadecu.org

Број коментара	Број члана и става Нацрта закона који је предмет коментара	Предлог измене и/или допуне члана и става Нацрта закона	Образложење предложене измене и/или допуне
1.	Члан 3. став 1.	допунити члану 3. став. 1 одредбом по којој најбољи интерес детета спада међу принципе дуалног образовања	Члан 1. став 1. Конвенције о правима детета утврђује да „у свим активностима које се тичу деце... најбољи интерес детета биће од првенственог значаја“. Обавезу поштовања најбољег интереса детета имају државе, као примарни носиоци обавеза према деци, али и сви други субдржавни ентитети и професионалци који доносе одлуке или предузимају мере које имају утицај на живот

			детета.
2.	Члан 5. став 6.	допунити члан 5. став 6. одредбом да ће приликом доношења плана и програма наставе и учења министар водити рачуна о највишим међународним стандардима у области заштите деце од злоупотребе дечијег рада и да ће прибавити мишљење Управе за безбедност и здравље на раду	<p>Република Србије је уговорница Конвенције МОП број 182 о најгорим облицима дечијег рада. У процесу приступања ЕУ од Србије се очекује да транспонује у свој правни поредак Директиву о заштити младих на раду. Устав чл. 60. став 5. гарантује да се омладини на раду обезбеђују посебна заштита на раду и посебни услови у складу са законом. Чланови 84-88. Закона о раду баве се заштитом омладине на раду, а Влада је недавно усвојила Уредбу о утврђивању опасног рада за децу.</p> <p>У складу са тим, у члан 5. став 6. би требало унети да ће министар приликом доношења плана и програма наставе и учења водити рачуна о највишим међународним и домаћим стандардима заштите деце од опасних послова и злоупотребе дечијег рада. Осим тога, требало би предвидети да ће министар бити у обавези да прибави мишљење и Управе за безбедност и здравље на раду.</p>
3.	Члан 6. ставови 1, 2 и 3.	допунити члан 6. одредбом о томе колико максимално обим учења кроз рад може да износи у	Члан 6. ставови 1, 2 и 3. утврђено је колико најмање

		<p>укупном броја часова, као и ко о томе доноси одлуку</p>	<p>обим учење кроз рад мора да износи од укупног броја часова. У овом члану, међутим, нигде није наведено колико максимално тај обим може да износи.</p> <p>Будући да је утврђено да учење кроз рад може трајати највише 35 сати недељно, без утврђивања максималног обима у пракси се може доћи у ситуацију да комплетан фонд часова буду посвећен учењу кроз рад. Како би се то избегло потребно је утврдити распон у ком обим учења кроз рад може да се креће у оквиру фонда часова.</p> <p>У члану није наведено како се утврђује обим учења кроз рад. Потребно је прецизирати да ли се то утврђује у плану и програму наставе и учења или у уговору о дуалном образовању између школе и послодавца.</p>
4.	Члан 7.	<p>допунити члан одредбом да ће се водити рачуна о обезбеђивању услова за укључивање ученика са сметњама у развоју и осетљивих</p>	<p>Члан 30. важећег Закона о средњем образовању и васпитању предвиђа да се у</p>

		група	<p>оквиру у оквиру практичне наставе за ученике са сметњама у развоју „обезбеђује адаптација радног места у односу на његове могућности и врсту инвалидитета“.</p> <p>У Нацрту закона о дуалном образовању не постоје сличне одредбе, нити се води рачуна о стварању могућности за школовање по дуалном систему за ученике са сметњама у развоју.</p>
5.	Члан 8. Члан 10. Члан 28.	прописати стандарде за организовање учења кроз рад за поједине делатности или послове	<p>Осим услова које послодавац треба да испуни да би добио Потврду, потребно је утврдити и стандарде за организовање учења кроз рад.</p> <p>Стандарди би требало да буду посебно утврђени за појединачне делатности или врсте послова и требало би да, између осталог, пропишу мере у погледу заштите безбедности и здравља на раду, као и за колико ученика може бити одговоран један инструктор, односно</p>

			<p>координатор.</p> <p>У Нацрту закона је потребно упутити на акт којим ће бити утврђени стандарди.</p>
6.	Члан 9.	допунити члан одредбом о сходној примени Закона о раду и Закона о безбедности и здрављу на раду	<p>Члан 9. утврђује да се заштита права ученика у дуалном образовању остварује се у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања и посебним законом.</p> <p>Будући да дуално образовање подразумева укључивање ученика у свет рада, члан би требало допунити одредбом која предвиђа сходну примену одговарајућих одредаба Закона о раду и Закона о безбедности и здравља на раду.</p>
7.	Члан 11.	у члану 11. би требало предвидети улогу Инспектората за рад и Управе за безбедност и здравље на раду у провери испуњености услова послодаваца за организовање учења кроз рад, као и да се обнова Потврде врши једном годишње пред почетак школске године	<p>Посебан значај за превенцију и заштиту ученика од злоупотребе дечијег рада у процесу дуалног образовања имају процедуре за утврђивање да ли послодавац испуњава услове за организовање учења кроз рад.</p> <p>Постојећи Нацрт закона у том смислу не</p>

			<p>гарантује да непристрасност и компетентност овог процеса.</p> <p>Решење по коме Привредна комора Србије има искључиву улогу у провери да ли послодавци испуњавају услове је спорно из више разлога.</p> <p>Као прво, Привредна комора Србије се налази у сукобу интереса будући да она у свом чланству окупља управо послодавце за које треба да врши процену о испуњености услова. Са друге стране, мора се поставити питање и да ли Привредна комора Србије има компетенцију за процену услова који се односе на мере заштите безбедности и здравља на раду, нарочито у светлу чињенице да се младима гарантује посебна заштита на раду.</p> <p>Члан 11. не предвиђа ни у ком периоду након издавања Потврде се врши провера да ли послодавац и даље испуњава услове, нити могућност да било</p>
--	--	--	---

			<p>који други државни орган врши инспекцији надзор над радом Привредне коморе Србије у вези са обављањем надлежности из члана 11.</p> <p>Због свега наведеног, члан 11. је потребно допунити одредбама које ће дефинисати улогу Управе за безбедност и здравље на раду и Инспектората за раду у провери испуњености услова од стране послодаваца, као и да се поновна провера испуњености услова и обнова Потврде врши једном годишње пре почетка школске године.</p>
8.	Члан 12.	допунити члан одредбом о уговору који ученик потписује са школом или министарством	<p>Чланом 12. утврђено је да се између послодаваца и школа потписује уговор о дуалном образовању, као и да се између родитеља и послодаваца потписује уговор о учењу кроз рад.</p> <p>Осим ова два уговора, требало би предвидети и посебан уговор који потписује ученик са школом</p>

			или министарством, а који утврђује обавезе које оне имају према њему у погледу повезивања са послодавцем и заштите права ученика.
9.	Члан 12. став 2. Члан 20. став 1.	изменити одредбе чланова тако да се утврди да уговор о учењу кроз рад закључују послодавац и ученик млађи од 18 године уз сагласност родитеља или старатеља	Члан 20. став 1. предвиђа да уговор о учењу кроз рад закључују послодавац и родитељ односно други законски заступник малолетног ученика или пунолетан ученик. Ово решење се разликује од члана 25. Закона о раду који утврђује да се радни однос са лицем млађим од 18 године заснива директно али уз писану сагласност родитеља. По аналогији са Законом о раду, требало би предвидети да уговор о учењу кроз рад закључује ученик, јер је он тај који преузима обавезе, а да му је за то потребна сагласност родитеља уколико има мање од 18 година.
10.	Члан 18.	у члану 18. став 1. заменити речи „може да раскине“ речима „ће раскинути“	Чланом 18. су утврђени разлози због којих школа

			<p>може да раскине уговор са послодавцем. Као разлози за раскидање уговора наводе се одузимање Потврде о испуњености услова и неиспуњавање услова предвиђених уговором о дуалном образовању од стране послодавца.</p> <p>Оба разлога која се наводе у овом члану су врло озбиљна. Школама због тога не може да буде препуштена могућност да раскину уговор када се утврди настанак тих разлога већ то мора бити обавеза. Члан 18. став 1, према томе, треба да буде императивно формулисан.</p>
11.	Члан 24.	изменити члан тако да и сам ученик може да раскине уговор и то у свако доба уз отказни рок	<p>Чланом 24. предвиђени су разлози због којих родитељ или законски заступник може да раскине уговор са послодавцем.</p> <p>Овим чланом би требало да буде предвиђено да и сам ученик може да раскине уговор са послодавцем, као и да се то чини</p>

			<p>на захтев родитеља аналогно члану 175. Закона о раду.</p> <p>Када су у питању разлози, ученику треба да буде дата могућност да раскине уговор у свако доба уз обавезу поштовања одговарајућег отказног рока.</p>
12.	Члан 29. став 2.	допунити члан 29. став. 2 тако да се утврди да обавезни члан комисије мора да буде и представник Министарства за рад	<p>Члан 29. став 2. предвиђа да је обавезни члан Комисије, коју формира Привредна комора Србије и која реализује испит за инструктора, и најмање један представник Министарства просвете.</p> <p>Пошто инструктор треба да поседује одговарајућа знања из области радног права и заштите безбедности и здравља на раду, овај став би требало допунити тако да се утврди да један члан комисије треба да буде и представник Министарства за рад.</p>
13.	Члан 33. став 1.	избрисати речи „за продуктиван рад“ и утврдити да ученик има право на „правичну накнаду“	<p>Члан 33. став 1. гарантује ученику „право на накнаду за продуктиван рад“.</p> <p>Ово решење није у складу са чл. 60. Устава који</p>

			<p>гарантује право на правичну накнаду за рад. Осим тога, придев „продуктиван“ рад оставља простор послодавцима да дискреционо одлучују о томе шта за њих представља рад који ће бити плаћен.</p> <p>Из овог става би требало избрисати реч „продуктиван“ и уместо тога гарантовати „право на правичну накнаду“.</p>
14.	Члан 35.	допунити члан казним одредбама за кршење члана 11.	<p>Чланом 35. предвиђене су санкције за школу и директора.</p> <p>Како би се обезбедиле гаранције да ће се провера испуњености услова од стране послодаваца одвијати на непристрасан и професионалан начин, у овај члан би требало додати и казнене одредбе за кршење члана 11.</p>